

Anàlisi de les definicions i diferències entre les categories d'àrees protegides de l'Equador

Anna del Valle Peris
Universitat Autònoma de Barcelona

Introducció

El sistema d'Àrees Protegides (APs) més important de l'Equador és el Patrimoni d'Àrees Naturals de l'Estat (PANE). Aquest sistema està conformat per les APs gestionades directament pel govern central (Congreso Nacional, 2004). Dins del PANE s'inclouen 8 categories d'àrees protegides que el Ministeri de l'Ambient defineix segons elements com l'extensió i la presència o absència d'ocupació, turisme i explotació. Les categories del PANE són (Congreso Nacional, 2004):

- 1- Parc Nacional (PN)
- 2- Reserva Biològica (RB)
- 3- Reserva Ecològica (RE)
- 4- Àrea Nacional de Recreació (ANR)
- 5- Refugi de Vida Silvestre (RVS)
- 6- Reserva de Producció Faunística (RPF)
- 7- Reserva Geobotànica (RG)
- 8- Reserva Marina (RM)

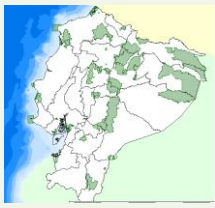

Figura 1. Mapa d'Equador amb les APs del PANE

Els elements que defineixen aquestes categories queden recollits a la Taula 1.

Elements definició/categories	Extensió mín. (ha)	Ocupació	Explotació	Recreació
Parc Nacional	10.000	No	No	Sí
Reserva Biològica	No especificat	No especificat	No especificat	No
Reserva Ecològica	10.000	No	No	Sí
Àrea Nacional de Recreació	1000	No especificat	No especificat	Sí
Refugi de Vida Silvestre	No especificat	No especificat	No especificat	Sí
Reserva de Producció Faunística	No especificat	Sí	Sí	Sí
Reserva Geobotànica	No especificat	No especificat	No	Sí
Reserva Marina	No especificat	No	Sí	Sí

Taula 1. Esquema de les definicions de cada categoria establertes pel Ministeri de l'Ambient Equatorià. L'ocupació, explotació i recreació tenen sí o no depenent de si es permet o no aquesta activitat. Quan un factor no consta a la definició es registra com a "No especificat".

Objectius

- 1- Revisió de l'acompliment de les definicions de les APs del PANE.
- 2- Cerca de diferències entre les categories del PANE.

Metodologia

Per la següent metodologia no s'han utilitzat aquelles APs que no tinguessin Pla de Gestió oficial.

Acompliment de les definicions

En primer lloc s'ha fet un registre dels següents factors per cada àrea protegida de totes les categories:

- 1- Extensió total (ha)
- 2- Percentatge d'àrea explotada
- 3- Percentatge d'àrea ocupada
- 4- Presència/absència de turisme

En segon lloc s'ha revisat que totes les APs complissin les definicions de la seva categoria.

Diferències entre categories d'APs

S'han emprat els factors mencionats a l'apartat anterior i s'ha ampliat el registre amb els següents factors:

- 1- Nombre turistes per any
- 2- Percentatge d'àrea dedicat al turisme
- 3- Nombre de població dins l'àrea
- 4- Percentatge d'àrea de conservació
- 5- Pressupost per 5 anys total (\$) i relatiu (\$/ha)
- 6- Intensitat d'explotació
- 7- Nombre d'ecosistemes

El registre de tots els indicadors s'ha realitzat mitjançant la revisió dels Plans de Gestió de cada AP.

Per tal de comprovar les diferències entre les categories d'APs equatorianes s'han realitzat proves estadístiques de cadascun dels factors envers les diferents categories. A més a més, s'han realitzat correlacions entre alguns factors per veure si hi ha relació entre ells. Aquelles categories que tenien menys de 3 APs amb Pla de Gestió, Reserva Marina i Reserva Geobotànica, no han estat analitzades estadísticament.

Resultats

Acompliment de les definicions

Totes les APs de les categories Refugi de Vida Silvestre, Reserva de Producció Faunística i Reserva Marina s'ajusten a les definicions del Ministeri. En canvi, en les categories restants, com a mínim una de les àrees protegides incompleix les definicions. A la Taula 2 es mostren les categories, l'acompliment de les definicions i el motiu d'incompliment.

Elements definició/categories	Acompliment	Motiu d'incompliment
Parc Nacional	No	S'ocupa i s'explota
Reserva Biològica	No	Hi ha recreació
Reserva Ecològica	No	S'ocupa i s'explota
Àrea Nacional de Recreació	No	Àrees <1000ha
Refugi de Vida Silvestre	Sí	/
Reserva de Producció Faunística	Sí	/
Reserva Geobotànica	No	S'explota
Reserva Marina	Sí	/

Taula 2. Esquema dels resultats de l'acompliment de les definicions, on es presenta la categoria, si s'acompleix o no la definició i el motiu.

Diferències entre categories:

Només s'han trobat diferències entre categories pels següents factors:

- 1- Extensió total ($p=0,06$): els PN són més grans que les altres categories, a excepció de les RPF (Fig. 2)
- 2- Percentatge d'àrea d'explotació ($p=0,013$): el percentatge d'àrea explotada és més gran en RVS que en les altres categories, a excepció de les RPF
- 3- Nombre d'ecosistemes ($p=0,001$): els RVS tenen menys ecosistemes que els PN i RE.

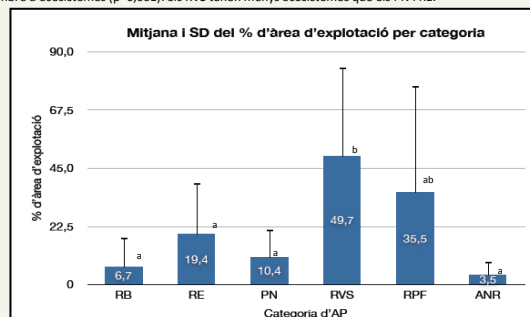

Figura 2. Promig i desviació estàndard (SD) del percentatge de l'àrea d'explotació per cadascuna de les categories. Les lletres a, b i ab representen el resultat de la prova ANOVA.

Així mateix, s'ha trobat relació entre els següents factors:

- 1- Pressupost total (\$) en funció de l'extensió (ha) ($r=0,508$; $p=0,001$)
- 2- Pressupost total (\$) en funció del nombre de turistes ($r=0,774$; $p=0,000$) (Fig. 3)
- 3- Percentatge d'àrea d'ocupació en funció del nombre de població ($r=0,546$; $p=0,000$)

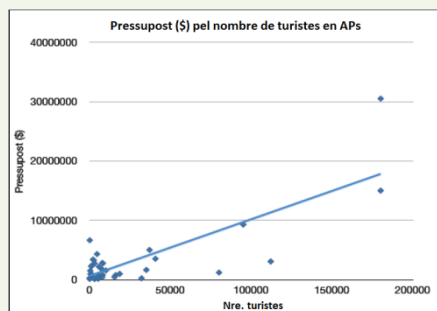

Figura 3. Correlació entre el pressupost (\$) i el Nre. de turistes en les APs equatorianes.

Conclusions

En general, no hi ha un compliment de les definicions de les categories. A més, per la majoria dels factors no hi ha diferències entre categories.

Es recomanaria revisar el sistema de categorització per establir categories prou diferenciades entre elles. Un cop fet això, es podrien reagrupar les APs ja designades.